

Полтавський державний аграрний університет
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ЦИФРОВА ЕТИКА ТА ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНА ПЕДАГОГІКА В ЕПОХУ ШІ: ПСИХОГІГІЄНА, МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ТА ЛІДЕРСТВО

29 вересня – 9 листопада 2025 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2025

УДК [171:004+37.013.41]:004.8(062.552)

Ц 75

Організаційний комітет:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, *голова організаційного комітету*;

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Дорошенко Андрій Петрович – кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Вакуленко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, доцент, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

Цифрова етика та людиноцентрична педагогіка в епоху ШІ: психогігієна, медіаграмотність та лідерство : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 вересня – 9 листопада 2025 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. 144 с.

ISBN 978-966-397-554-2

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Цифрова етика та людиноцентрична педагогіка в епоху ШІ: психогігієна, медіаграмотність та лідерство» (29 вересня – 9 листопада 2025 року).

УДК [171:004+37.013.41]:004.8(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

ISBN 978-966-397-554-2

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2025

ЗМІСТ

Переддипломна практика здобувачів вищої освіти як складова людиноцентричної підготовки в умовах цифрової епохи	
Бернацький А. В.	6
Опосередкована активація навичок психогігієни під час навчання німецької мови у ВНЗ	
Бєлєзьорова О. М.	8
Цифрове волонтерство: нові компетентності та етичні виклики в епоху ШІ	
Білецький О. П.	10
Мультимедійні можливості штучного інтелекту для розвитку комунікативної компетенції майбутніх судоводів	
Бойко К. Л.	13
Digital ethics and humanistic foundations of pedagogy in the era of intelligent technologies	
Burkovska Z. Ye.	16
Цифрова етика в умовах інтеграції ШІ	
Гензицька О. С.	17
Використання штучного інтелекту під час вивчення іноземної мови майбутніми фахівцями музичного профілю	
Голубова Г. В., Лісовська Р. К.	20
Інноваційні підходи до створення високоефективних бетонів на основі рециркульованих заповнювачів	
Грабовчак В. В.	23
Штучний інтелект у державній службі як інструмент модернізації управління	
Грищук А. Б.	27
Готовність майбутніх викладачів іноземної мови до студентоцентрованого навчання здобувачів вищої освіти як значущий результат їхньої професійної підготовки на засадах людиноцентризму	
Добров В. Я.	30
Використання цифрових технологій у біотехнологічних дослідженнях: етичні аспекти та виклики	
Зеленянська Н. М.	33
Медіаграмотність в освіті в умовах розвитку штучного інтелекту	
Іващенко А. М.	37
Значення критичного мислення для ефективного використання інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі	
Калгіна І. Д.	39
Особливості формування медіаграмотності у здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти України під час війни	
Кохман М. В.	41

ЦИФРОВЕ ВОЛОНТЕРСТВО: НОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЕТИЧНІ ВИКЛИКИ В ЕПОХУ ШІ

Білецький О. П.

*старший викладач кафедри соціальної роботи, управління
та суспільних наук
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Сучасна епоха цифровізації характеризується глибокими трансформаціями соціальних практик, серед яких волонтерство набуває нового – цифрового виміру. Цифрове волонтерство – це форма громадянської активності, що реалізується через інформаційно-комунікаційні технології, інтернет-платформи та штучний інтелект (ШІ). Такий формат сприяє мобілізації суспільства у вирішенні гуманітарних, освітніх, соціальних і культурних завдань, але водночас породжує нові етичні дилеми та потребу у формуванні специфічних компетентностей [1; 2].

Цифрове волонтерство розширює простір участі громадян у соціальному житті, роблячи волонтерську діяльність доступною навіть для тих, хто не може бути фізично присутнім на місці подій, – людей з інвалідністю, студентів або осіб, які мешкають за кордоном. Це відкриває перспективи для розвитку інклюзивного громадянського суспільства, де технології стають засобом солідарності, а не відчуження.

Як зазначає Г. Васянович у співавторстві з Л. Зданевич, цифровізація освітнього та соціального простору зумовлює появу нових способів взаємодії, які вимагають від учасників не лише технічних умінь, а й педагогічної та моральної зрілості, адже технології виступають не просто інструментом, а середовищем комунікації та виховання [1]. У цьому контексті цифрове волонтерство стає не лише формою допомоги, а й платформою етичного самовираження, що потребує критичного мислення, відповідальності й цифрової грамотності. Саме вміння діяти в умовах інформаційних воєн, дотримуватись конфіденційності та не піддаватися маніпуляціям стає частиною професійної культури сучасного волонтера.

Водночас Р. Лаврецький підкреслює, що цифрові форми соціальної активності змінюють парадигму гуманістичної освіти, інтегруючи у неї ідеї інформаційної культури та цифрової етики, які стають ключовими компетентностями сучасного громадянина [2]. З огляду на це, підготовка волонтерів, які діють у цифровому середовищі, має включати формування навичок етичного використання даних, комунікації в онлайн-просторі та протидії дезінформації. Стає очевидним, що

волонтер майбутнього має бути не лише доброчинцем, а й цифровим фахівцем, здатним безпечно й ефективно працювати з технологіями.

Дослідження Т. Єгорової-Луценко підтверджує, що цифровізація системи соціальних послуг в Україні супроводжується правовими, організаційними та етичними викликами [3]. Особливо це стосується забезпечення довіри, конфіденційності та недопущення маніпуляцій, що безпосередньо стосується і цифрового волонтерства. Під час реалізації онлайн-ініціатив важливо не лише збирати дані, а й зберігати гідність людей, яким надається допомога. Такі тенденції вимагають розробки чітких етичних норм і стандартів поведінки у віртуальному середовищі, особливо при роботі з персональними даними чи вразливими групами населення.

О. Фуштей наголошує на необхідності розвитку професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх соціальних працівників, зокрема у сфері цифрових технологій, що прямо перегукується із завданнями формування етичної культури цифрового волонтера [4]. Авторка зазначає, що саме ціннісна складова дозволяє уникати формального підходу до онлайн-допомоги, перетворюючи цифрову взаємодію на морально відповідальний процес. Підготовка волонтерів у навчальних закладах має спиратися на принципи гуманізму, довіри та відкритості, що забезпечить баланс між технічними можливостями та людським виміром цифрової діяльності.

У світовому контексті цифрове волонтерство дедалі частіше розглядається як інструмент демократизації суспільства і водночас як поле для дискусій про етичні межі застосування штучного інтелекту у соціальній сфері [5; 6]. Використання ШІ для аналізу потреб спільнот, автоматизації комунікацій чи модерації контенту створює як нові можливості, так і ризики – від алгоритмічних упереджень до втрати емпатійного компоненту людського спілкування. Саме тому важливо, щоб технології залишалися допоміжним інструментом, а етичне рішення завжди залишалось за людиною. Такий підхід відповідає позиції UNESCO, яка наголошує на необхідності людського контролю над алгоритмами та відповідальності за їхні наслідки.

Таким чином, цифрове волонтерство є не лише проявом громадянської активності, а й викликом для системи освіти, права та етики. Його ефективність визначається не лише технічними, а передусім ціннісними орієнтирами учасників, що мають ґрунтуватися на повазі до людини, прозорості й відповідальності. У добу штучного інтелекту саме етична компетентність стає головним критерієм професійності та довіри в цифровому волонтерському русі. Розвиток цифрового волонтерства в Україні може стати каталізатором формування зрілого

громадянського суспільства, здатного поєднати технологічні інновації з людяністю та моральними принципами.

Література:

1. Васянович Г., Зданевич Л. Використання інформаційних технологій в освітньому процесі в умовах дистанційного навчання. *Філософсько-педагогічний і духовно-поетичний досвід професора Григорія Васяновича: до 75-річчя від дня народження*. Львів : ФОП Корпан Б. І.

2. Лаврецький Р. В., Білецький О. П. Етичні конфлікти у діяльності волонтерів в умовах російсько-української війни. *Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, курсантів та молодих вчених, 9 листопада 2022 р. ; [за ред.: Нагірняк М. Я]. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. С. 5–9.

3. Єгорова-Луценко Т. П. Цифровізація системи надання соціальних послуг в Україні. *Аспекти публічного управління*. № 1(15). С. 45–53.

4. Фуштей О. О. (2021). Особливості формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутнього соціального працівника. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. *Вісник педагогічних наук*. № 35. С. 112–119.

5. Hustinx, L., & Meijs, L. C. P. M. Re-embedding volunteerism: In search of a new collective ground. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 30(1), 1–11.

6. Smith, D. H. Digital Volunteering and the Future of Civic Engagement in the Age of AI. *Journal of Digital Ethics and Society*, 5(2), 55–70.